నేను మీకు గుర్తున్నానా?

మధురాంతకం రాజారాం

మానవులందరూ ఒక్కటే అన్నది నివాదం. కానీ పురుషుల్లోనైనా పుణ్యపురుషులు వేరుగా వుండడం లేదా? సరిగ్గా అలాగే తెలుగు వాక్యాల్లో 'నేను మీకు గుర్తున్నానా?' అన్నది చాలా అదృష్టం చేసుకున్నదని నా భావం. ఈ వైపున వినయంగా అడిగేవాడున్నూ, ఆ వైపున ధీమాగా బదులివ్వవలసిన వాడున్నూ — ఇద్దరు అంగరక్షకులు కదండీ దీనికి!

ఇద్దరు వ్యక్తులున్నారు. ఇద్దరిలోనూ ఒకడు గొప్పవాడై వుంటాడు. మరొకడు సామాన్యుడు. ఆ యిద్దరికీ ఏంతో కొంత పూర్వ పరిచయం వుండి వుంటుంది. చాలాకాలం తర్వాత వారొకరి కొకరు తారసిల్లడం జరిగింది. ఎంత గాలి వీచినా చెట్టు వంగి తుంగ దగ్గరి కొస్తుందా? సామాన్యుణ్ణి పలకరించే ఆసక్తి గొప్పవాడికి లేకపోవచ్చు. కానీ సామాన్యులకి, గొప్పవాణ్ణి పలకరించి అతడి చేత 'అబ్బో. నువ్వు గుర్తులేకేం' అనిపించుకుని ఆ విధంగా తన హోదా కాస్త పెంచుకోవాలన్న ఉబలాటం ఉండడం సహజం. చాపల్యం జీవలక్షణమనీ, అందుకు మానవుడు క్షంతవ్యుడనీ అనుకుందాం!

కానీ విధివైపరీత్యం ఒకటుంది గదా! అది కాస్త వికటించి—ఆ గొప్పవాడు పెదవి విరిచి 'అబ్బే, ఒకరా, యిద్దరా! కొన్ని వేల మందిని చూస్తుంటాం. ఎక్కడ గుర్తుంటుంది? నిన్ను చూచిన జ్ఞాపకమే లేదు' అన్నాడంటే సామాన్యుడి ముఖాన మిరియాల కషాయం చల్లినట్లే వుంటుంది. ఆరడుగుల వ్యక్తిత్వం అంగుష్ఠమాత్రంగా దిగజారి పోవడానికి క్షణంలో సగం సేపు పట్టదు!

పాపం, మా రామానుజానికెదురైన దురవస్థ యిదే!

అలాగని రామానుజాన్ని సామాన్యుడనుకోడం శుద్ధ పొరబాటు.

రామానుజానికి పదెకరాల మాగాణి వుంది, అంతకు రెండింతల మెట్ట పొలం వుంది; మా వూరి చింతలేటి గట్టున వున్న పెద్ద కొబ్బరితోట రామానుజానిదే! ఒక్క చింత మహసూలు పైన్నే అతని కేడాదికి ఐదువేల నికరాదాయముంది. ఈ వివరాలన్నీ నాకు తెలుసు. వసంతవిహార్ ప్రొప్రయిటరుకేం తెలుసు?

అంగట్లో అన్నీవున్నా అల్లుడి నోట్లో శని అంటారుగదండీ! రామానుజంలో ఒక దుర్గుణం వుంది. వేషంలో అతడు నిరాడంబరుడు. ఈ కఠోరనియమం ఏ గాంధీమహాత్ముడిలాంటివాడికో చెల్లుతుందిగానీ మనలాంటి వాళ్లకు సాధ్యం కాదంటే రామానుజం వప్పుకోడు. మామూలు తెల్లటి బట్టతో ఒక పైజమా, పొట్టిచేతుల చొక్కా, దువ్వక పోయినా దువ్వినట్టే వుండే క్రాపింగు, యిదీ అతడి వేషం. లోపలి శరీరానికి వెల లేదని భావించి, మనిషినలాగే వేలం పాటలో పెడితే రామానుజం పాతిక రూపాయలు పలకడు. వసంతవిహార్ ప్రొప్రయిటరు సంగతలా కాదు. వేళ్లకు రవ్వల ఉంగరాలు. ముంజేతికి చిన్న గంగాళం లాంటి చేతి గడియారం. మెడలో బంగారపు గొలుసు. పెద్ద సిల్కు జుబ్బా. కళ్లకు సులోచనాలు. ఎంత లేదన్నా వేలం పాటలో అతడైదారువేల రూపాయలు పలికేటట్టున్నాడు!

రామానుజానికి ఉంగరాలు, గడియారాలు, సిల్కుజుబ్బాలు మొదలైన పరంజామా బొత్తిగా లేదనుకుంటే, మనం

అతడిపట్ల కేవలం ఉపచారం చేసిన వాళ్లం మాత్రమే కాగలము! జమ్మిచెట్టులో నిక్షిప్తం చేయబడిన పాండవుల ఆయుధ సంపత్తిలా అవి అతడి స్వగృహంలో పదిలంగా వుంటాయి. మునుపటి కొక శ్రీమంతుడు స్వగ్రామంలో బికారి వాడిలా తిరుగుతూ 'ఈ వూళ్లో నన్ను గురించి తెలియని వాళ్లెవరు? ఇక్కడ నేనెలా వున్నా పరవాలేదులెమ్మనేవాడట! ఆ పెద్ద మనిషి అదే వేషంలో మరొకచోట కనిపించగా 'ఇదేమిటి స్వామీ! ఈ వూళ్లో నైనా తమరు కాస్త కంటికి నదరైన బట్టలు తొడుక్కోగూడదా?' అంటూ ఆ పరిచితుడెవరో విస్మయం వెలిబుచ్చాడట! అందుకా శ్రీమంతుడు 'అబ్బే, ఈ వూళ్లో నన్నెరిగిన వాళ్లెవరున్నారయ్యా! ఇక్కడ నేను గోచిపాత కట్టుకుని తిరిగినా అడిగే వాళ్లెవరు పొమ్మన్నాడట! అసలు సిసలు ఔదార్యానికి అంతకు మించిన తార్కాణా అక్కర్లేదుగానీ రామానుజం సంగతి వేరు వ్యాపార నిమిత్తం దూర ప్రాంతం వెళ్తున్నవాళ్లు వొంటిపైన విలువైన దుస్తులుంచుకోడం ప్రమాదకరమని రామానుజం నమ్మకం. ఇప్పుడైతే యిబ్బంది లేదు. హోటల్లో గది దొరక లేదనుకో ఏ పార్కు బెంచీ దొరికినా చాలు. నిర్భయంగా నిద్రపోవచ్చు.

ఆ పట్నంలో దిగగానే మాకు తెలియవచ్చింది వసంతవిహార్ ప్రశస్తి. ఆగ్రా పౌరులకు తాజ్మహలు అంతటిలో గర్వకారణమై వుండదు. పాలగచ్చు నేల. పంకాలు సరసరా చేసే చల్లటిగాలి. మర త్రిప్పగానే వేడినీళ్లు. బటన్ నొక్కగానే వెయిటర్లు. అవి కుర్చీలా! అది భోజనమా! — అందుకని డబ్బు తీసుకుంటున్న ఉద్యోగి ఆ కొండ క్రింద తెనుగురాజులు కట్టించిన భవనం వుంది. వెళ్లి చూడండి' అంటె మనం వెళ్లాము. కానీ డబ్బు తీసుకోకుండా ఒక హోటలును గురించి అలా ఉచితప్రచారం చేసి పెడుతున్న పురజనుల ఔదార్యాన్ని ఎలా కించపరచగలము? 'మనం ఆ హోటల్లోనే బస చేయాలి' అన్నాడు రామానుజం.

'డబ్బేకావలసింది! అభ్యంతరంవుండదు' అన్నాను,

హోటలు ఆవరణలో ప్రవేశించాము. ముందుగా కొన్ని క్రోటన్ మొక్కలు మెట్లెక్కగానే వసారా. సింహద్వారం దాటుకోగానే ప్రొప్రయిటరు కూర్చునే తావు. దానికావైపున పెద్దహాలు. అందులో బల్లలు, కుర్చీలు, మనుష్యులు ప్లేట్లచప్పుడు స్పూన్ల గలగలలు—షరా మామూలు! కుక్క వేషం వేసినవాడు కుక్కలా వుండడం అబ్బురమా! సహజమే! లేదంటె ఆ కుక్కల్లో గూడా అల్సేషియన్ కుక్కలా ఆ హోటలు గొప్పదిగానే కనిపిస్తోంది. కాని సినిమాల్లో మనం యింతకన్నా బ్రహ్మాండమైన హోటళ్లను చూస్తున్నామే! 'విద్య గలవానికెందును వింత లేదు' అనేవాళ్లు పూర్వం. ఇప్పుడలా కాదు. సినిమాలు చూచే వాళ్లకిప్పుడేదీ వింతకాదు.

ధీమాగా లోపలికి నడచి వెళ్లాడు రామానుజం. అడ్వాన్సు చెల్లించి రసీదు పుచ్చుకున్నాడు. రూంనెంబరు యిరవై ఒకటి అన్నాడు ప్రొప్రయిటరు. అద్దెగదులున్నది మేడపైన. ఇకపైన వెళ్లడమే తరువాయి. కానీ రామానుజం కదలడే! అతడెందుకో ఉన్నట్టుండి బిర్ర బిగుసుకపోయాడు. ఆ జడత్వానికి తోడూ అనిమిషత్వం గూడా సిద్ధించింది. అతడంతగా స్తంభించిపోవడానికి కారణమేమై వుంటుందో నా వూహకందడంలేదు. ఆరెప్పపాటు లేని కళ్లలో నుంచీ వెలువడుతున్న చూపులు అలా సూటిగా వెళ్లి హోటలు ప్రొప్రయిటరు ముఖంపైన ముసురుకుంటున్నాయి. ముఖాన్ని పద్మంగా, దానిపైకి ప్రసరిస్తున్న చూపుల్ని తుమ్మెదలుగా వర్ణించడం సాంప్రదాయం. హోటలు ప్రొప్రయిటరు ముఖం పద్మంలా కాదు సరికదా, పొట్టేలు తలకాయకంటే అందంగా లేదు!

ఎదుటి వ్యక్తికి చెవుడులాంటి దేదైనా వుందేమోనన్న సందేహం కలిగి వుండాలి హోటలు ప్రొప్రయిటరుకు! 'రూం నెంబర్ ఇరవై ఒకటండీ!' మరింత బిగ్గరగా అన్నాడు.

భుజంపైన చేయి వేసి ఒకటి రెండు సార్లు కదిలించిన తర్వాతగానీ రామానుజం పరధ్యానం నించీ కోలుకోలేదు. సోపానాల వరకు యించుమించుగా అతణ్ణి లాక్కెళ్లినంత పని చేశాను. అప్పటికీ మేడ మెట్లెక్కుతూ గూడా మధ్యలో ఒకసారి వెనుదిరిగి ప్రొప్రయిటరువైపు చూచి 'యితగాణ్ణి ఎక్కడో చూచినట్టుందోయ్ గోపాలం' అన్నాడు రామానుజం.

చూచే వుండవచ్చు. కానీ అందువల్ల యిప్పుడొరిగేదేమీ లేదు. ఒరిగినా, ఒరగక పోయినా కొన్ని విషయాల పైన వృథాగా మానసిక శక్తిని వెచ్చించడం మానవుల స్వభావంలో ఒక విడదీయని లక్షణమై పోయినమాట నేను కాదనను. ఈ హోటలు ప్రొప్రయిటరును తానెప్పుడు, యెక్కడ చూచాడో జ్ఞప్తికి వచ్చేదాకా బహుశా రామానుజానికి అన్నం సహించక పోవచ్చు, నిద్రపట్టక పోవచ్చు.

గదిలోకి వెళ్లగానే రామానుజం కనిపించిన కుర్చీలో కూలబడ్డాడు. మునివేళ్ల క్రింద నలుగుతున్న క్రింది పెదవి. అరమోడ్పు కళ్లు, కుంచించుకుపోయి గీతలు పడిన నుదురు. యివన్నీ అతడు తీవ్రాలోచనలో మునిగివున్న సూచనలు తెలియజేస్తున్నాయి. నా మట్టుకు నాకు అంతటి పెద్ద ఆలోచన లేవీ ఎదురు గావడంలేదు. చల్లగా ఆశ్రమం దొరికింది గనుక, హాయిగా నిద్రపోతే బాగుండు నన్న ధ్యాస ఒకటే నన్ను ఆవరించుకుంటోంది.

దాదాపు ఒక అరగంట సేపలాగే గడిచి వుంటుంది. గదిలో ప్రవేశించిన అతిథులు యిలా యింతసేపు మౌనం వహించడం అక్కడి రివాజుకు వ్యతిరేకమేమో నాకు తెలియదు—ఒక వెయిటరు స్వయంగా తలుపులు తెరుచుకుని లోపలికి వచ్చి 'నమస్కారమండీ! ఏం పుచ్చుకుంటారో చెబితే తీసుకొస్తాను' అన్నాడు.

'మీ హోటలు ప్రొప్రయిటరు పేరేమిటి?' అన్నాడు రామానుజం.

వెయిటరు తెల్లబోయాడు. 'మా ప్రొప్రయిటరుగారి పేరాండీ! ఆయన్ని దాదా సుందర్రావు అంటారు...' అని అంతలోనే తన విధ్యుక్త ధర్మాన్ని గుర్తుకు తెచ్చుకుని 'వేడివేడిగా సేమియా ఉప్మా వుంది. రవ్వలడ్డు ఉదయం చేసిందే...' అంటూ కొనసాగించాడు.

'నాకిప్పుడేమీ వద్దు. నీకేమైనా కావలిస్తే చెప్పవోయ్ గోపాలం!' అన్నాడు రామానుజం.

నాకూ ఏమంత ఆకలిగాలేదు. ఆ హోటలు సౌభాగ్యం చూస్తుంటే ఏమీ తినకపోయినా నాకు నిద్రపట్టేటట్టు

ఉంది!'

వెయిటరు వెళ్ళిపోయాడు.

నేను నిద్రపోయి లేచేసరికి ప్రొద్దు బాగా వాటారింది. స్నానం చేసి దుస్తులు మార్చుకుని రామానుజం బయటికి వెళ్ళడానికి ఉద్యుక్తుడై వున్నాడు.

'ముఖం కడుక్కో గోపాలం! క్రిందికి వెళ్ళి టిఫిన్ చేద్దాం' అన్నాడు.

'ఎందుకూ! ఇక్కడికే తెప్పించుకో గూడదా?' అన్నాను

'కాదులే! క్రింద కాస్త పనుంది' అన్నాడు.

ఆ పనేమిటంటే — క్రిందికి వెళ్ళిన రామానుజం నేరుగా ప్రొప్రయిటరుగారి బల్లదగ్గరకు వెళ్ళి అక్కడ కుర్చీలో బైఠాయించాడు. 'ఏం కావాలండీ?' అని ప్రొప్రయిటరు అడగగానే 'మరేం లేదండీ! మిమ్మల్ని నేనెక్కడో చూసినట్టుంది' అన్నాడు.

'నన్నా! మీరు చూశారా?' అన్నాడు ప్రొప్రయిటరు — లోకంలో అసంగతమైన విషయం మరొకటి వుండదన్నట్టు!

'చూడ్డమే గాదు. మాట్లాడినట్టుగూడా జ్ఞాపకం! కానీ మనం ఎప్పుడు, ఎక్కడ, ఎలా ఒకరికొకరం తారసిల్లామో బొత్తిగా జ్ఞప్తికి రావడం లేదు' అన్నాడు రామానుజం.

కళ్ళజోడు క్రిందికి పైకి ఆడించి, రామానుజం వైపు ఎగాదిగా చూస్తూ 'ఏవూరు మీది?' అన్నాడు ప్రొప్రయిటరు.

నేను మీకు...

ఊరి పేరు చెప్పాడు రామానుజం. తానా పేరు వినడం జీవితంలో అదే మొదటిసారి అన్నాడు ప్రొప్రయిటరు. తాలూకా, జిల్లాల పేర్లు చెప్పినా లాభం లేకపోయింది. ఆ ప్రాంతాలకు తానెప్పుడూ రానేలేదన్నాడు ప్రొప్రయిటరు.

'వ్యాపారంపైన నేను వూళ్ళు తిరుగుతుంటాను. బహుశా పది పదిహేనేళ్ళు గడిచి వుండవచ్చునేమో! మనం ఎక్కడో కలుసుకున్నాము. ఏదో విషయంపైన కొంత సంభాషణ కూడా జరిగింది. మీ ఆకారం నాకు బాగా గుర్తుంది...' అన్నాడు రామానుజం.

ఒకటిమట్టుకూ నిజం! ఒక సారిచూస్తే మళ్ళీ మరచిపోవడానికి వీల్లేని ఆకారమే ఆ ప్రొప్రయిటరుది! పెద్దవొళ్ళు. లావుపాటి చేతులు. బానలాటి బొజ్జ. కూసి గడ్డము, ఉబ్బిన దవడలు. మధ్యలో తగ్గి యిరువైపులా తాటిమట్టల్లా పైకిలేచిన క్రాపింగు. ఏ నూటికో, కోటికో అరుదుగా కనిపించే ఆకారవిశేషం అది! కానీ తన ఆకారానికలాంటి ప్రత్యేకతవున్న విషయం వ్యంగ్యంగా వెల్లడిగావడం దాదా సుందరరావుకు అట్టే రుచించినట్టు లేదు. ఆ ప్రసక్తి రావడంతో అతడి ముఖంలోని కాస్త కూస్త ప్రసన్నతగూడా మటుమాయమైపోయింది' 'ఐనా ఏమిటండీ మీరుచెప్పేది? లోకంలో ఎందరినో చూస్తుంటాము. అందర్నీ గుర్తుంచుకుంటామా! కోటి లింగాలలో ఒక బోడిలింగానికి లెక్కా పక్కా వుంటుందా?'

మాట్లాడుతూనే కాలింగ్‌బెల్‌నొక్కాడు సుందర్రావు. వెయిటరు ముందుకు రాగానే 'వీళ్ళకేంకావాలో చూడరాదూ?.. వెళ్ళండి సార్! అదిగో, అక్కడ రెండు కుర్చీలు ఖాళీగా వున్నాయి' అన్నాడు.

రామానుజం కిక్కురుమనకుండా లేచి నిల్చోవలసివచ్చింది. 'నువ్వు చెప్పడమేమిటి నేను చేయడమేమిటి' అన్నట్టుగా అతడు సుందర్రావు చూపెట్టిన కుర్చీలవైపు చూపులైనా త్రిప్పకుండా మేడమెట్లెక్కిపోయాడు. గదిలో ప్రవేశించి ఏదో కసిగొన్నవాడిలా ఒక బిర్రున కాలింగ్‌బెల్ ప్రయోగించాడు. పరిగెత్తి వచ్చిన వెయిటరుకు దిగ్భ్రాంతి కలిగేటట్టుగా ఒక్కపెట్టున అయిదారు ఖాద్యపదార్థాలు తెచ్చి పెట్టమన్నాడు. తెచ్చిపెట్టిన వాటిని మెసవడంలో గూడా అతడి వీరావేశం వ్యక్తం కాసాగింది. ఉన్నట్టుండి ప్రారంభించాడు — 'చూశావా గోపాలం! నేను కోటి లింగాల్లో ఒక బోడి లింగాన్నట! ఇది ఆ దాదా సుందర్రావుగారు చెప్పిన మాట! అతగాడికి నేను గుర్తుండకపోవచ్చుననుకో! అందులో అబ్బురమేమీ లేదు. ఒకసారి చూస్తే మళ్ళీ మరచిపోకుండా వుండటానికి నాలో వికారాలేమైనా వున్నాయా? నేను మామూలు నగటు మనిషిని! ఐనా ఆ మాట కాస్త సౌమ్యంగా చెప్పగూడదూ?'

'చెప్పలేదు. అందుకతణ్ణేం మనం చేయగలిగిందీ లేదు' అన్నాను, ఈ అనవసరపు గొడవ కెలాగైనా ఫుల్‌స్టాప్ పెట్టాలన్న ఉద్దేశంతో.

కానీ నా పాయింటుతో రామానుజం ఏకీభవించినట్టు లేదు.

ఆ రోజు రాత్రి నిద్రపోయేదాకా వేచి చూశాను. రామానుజం వాలకంలో మార్పు లేదు.

మరునాటి ఉదయం మరొకరకంగా తెల్లవారింది. నేను పడకపైన లేచి కూర్చునేసరికి నున్నగా తల దువ్వుకుని, శుభ్రంగా టాయిలెట్ ముగించుకుని కిటికీలోనుంచి తోటవైపు చూస్తూ రామా

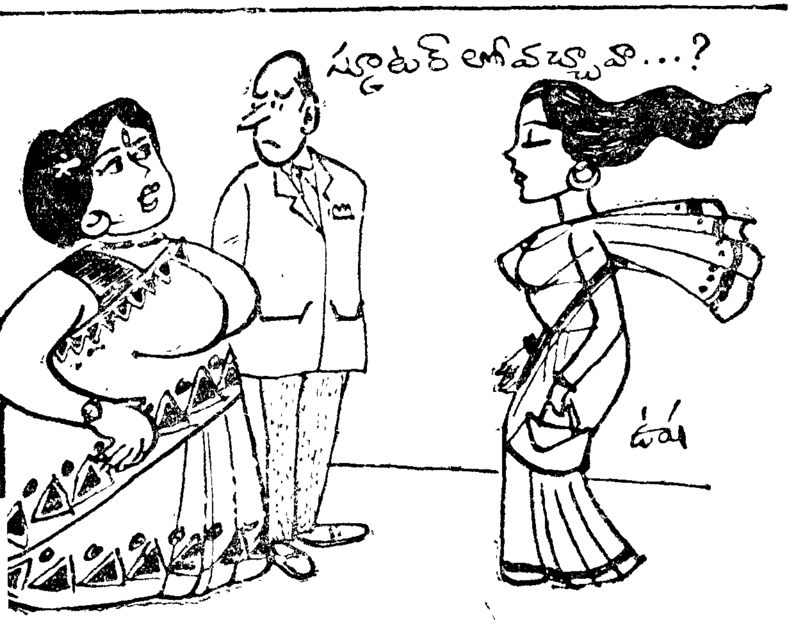

నుజం ఆనందంగా ఈ లపాటు ఊదేస్తున్నాడు. క్రిందటి రాత్రి మయసభనుంచి తిరిగివచ్చిన తర్వాత పరాభవ దందహ్యమాన మానసుడైన దుర్యోధనుడి పాత్ర లాంటిది ధరించి ఉక్రోషాన్ని వెళ్ళగక్కిన రామానుజం తెల్లవారేసరికి 'చింతామణి'లో ఈలపాట రఘురామయ్యలా తయారుగావడం ఆశ్చర్యకరమే !

'ఏమిటోయ్ రామానుజం! చాలా హుషారుగా వున్నవే!' అన్నాను.

'తే బావా గోపాలం!' అంటూ దగ్గరగా వచ్చి 'ఆ దాదా సుందర్రావుగాడు నా గుప్పిట్లో చిక్కాడులే గోపాలం! ఇక తప్పించుకోలేడు' అన్నాడు రామానుజం.

'సుందర్రావు నీ గుప్పిట్లో చిక్కాడా! ఎలా చిక్కాడు బాబూ?' ఆశ్చర్యంగా ప్రశ్నించాను.

'ఆ విషయం నీ కెందుకులే! అతడి నోటంట — అవునవును, మీరు నాకు గురువున్నారు — అని చెప్పించకపోతే నా పేరు రామానుజంగాదు...'

యుద్ధరంగానికి బయల్దేరుతున్న సాహసిక సైనికుడిలా వున్నాడు రామానుజం! వీరకుంకుమ పెట్టి రంగంలో దిగబెట్టడం నా బాధ్యత.

దాదా సుందర్రావుతో రెండవ ఫేటీ ఆ వుదయం ఏడున్నరకే ప్రారంభమైంది.

'నమస్కారమండీ సుందర్రావుగారూ! రాత్రి నేను నిద్రపోలేదంటే నమ్మండి...'

'ఈ పాటి దుష్ప్రచారంతో ప్రారంభిస్తున్నారా? మంచిది. మంచిది. చెప్పండి ఎందుకు నిద్రపట్టలేదు?' — ద్వంద యుద్ధానికి సుందర్రావేనా వెనుదీసేవాడు!

'అబ్బే, అలాగని మీ హోటల్లో సౌకర్యాలు తక్కువనీగాదు నల్లులూ, దోమలూ లాంటి ఈతి బాధలూ లేవు. నాకు నిద్రపట్టక పోవడం మిమ్మల్ని ఎప్పుడో చూచానో జ్ఞాపికి రాకపోవడం వల్ల...'

సుందర్రావు ఉలికి పడినట్టు తోచింది అందుకుతోడు ఆతడీసారి మరింత శ్రద్ధగా రామానుజాన్ని పరకాయించి చూస్తున్నట్టు కనిపించింది.

'పదిహేనేళ్ళ క్రితం. ఆ యేడువర్షాలు పుష్కలంగా కురిశాయి. కృష్ణా, గోదావరి సంగతి మాట అడక్కండి! రాయలసీమలో కూడా భారీ వర్షాలు పడి చెరువులన్నీ మరవలు పోతున్నాయి. దేశం పచ్చగా వుంది. ప్రకృతి పచ్చగా కన్నులకు విందుగా వుంది...'

'ఆలాగా! కథలో మొదటి పేరాగ్రాపులా చాలా బాగుందండీ! చెప్పండి, చెప్పండి — అది పూర్తిగా తెచ్చికోలు ఆసక్తి మాత్రం గాదు.

'అలాంటి కాలంలో ఒకనాటి ఉదయం

మార్గదర్శి చిట్ ఫండ్ విజయవాడ వచ్చేసింది!

మార్గదర్శి చిట్ ఫండ్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ నిర్వాహకులు తమ విజయవాడ శాఖను ప్రారంభించినట్టు సంతోషంతో ప్రకటిస్తున్నారు. మర్యాద మన్ననలకు, మోతుబరి తనానికి మచ్చుతునక మార్గదర్శి అని మంచి పేరు తెచ్చిన మా సమయజ్ఞతను సమర్థవంతమైన సేవను ఈ పటణవాసులకు సమర్పిస్తామని ప్రమాణం చేస్తున్నారు.

మార్గదర్శి చిట్ ఫండ్ మీకు ఇవ్వగలిగినదేమిటి? * చక్కని రాబడివున్న భద్రమైన పెట్టుబడి. * అవసరమైనప్పుడు నగదు రొక్కం పుట్టించగల శక్తి నెలనెలా ఒక పద్ధతి ప్రకారం ఆదా చేయుటం. * సహాయానికి సర్వదా సిద్ధంగా వుండే ఆడకువగల సిబ్బంది * డబ్బు వ్యవహారాల్లో చక్కని సలహా * నిర్భరమైన నమ్మకం. * మీ సొమ్ముకు పూర్తి భద్రత.

మార్గదర్శి చిట్ ఫండులో చేరండి
మీ సేవే మాకానందం. మా మహాభాగ్యం

[illegible]	20000	10000	5000	2500
1500	1250	1000	750	500

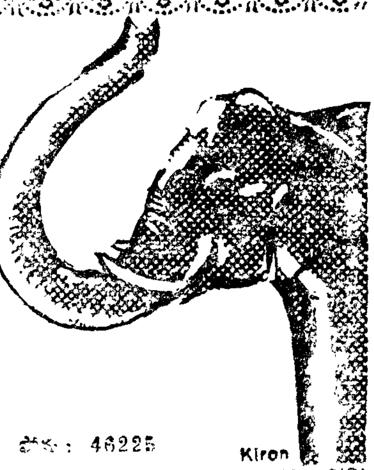

డబ్బుకోసమేనా మీ చింత?
మార్గదర్శి ఉన్నది మీ వెంట!

మార్గదర్శి
చిట్ ఫండ్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
విసెంట్ రోడ్. విజయవాడ-2

హెడ్ ఆఫీసు:
[illegible] హైదరాబాదు-1 ఫోను: 46225

నేను మీకు...

అయిదు గంటలకు ఒక బస్సు మదనపల్లె నుంచీ చిత్తూరికి బయల్దేరింది. బస్సెక్కినప్పటికి బయట చీకటీ, చలీ గూడా దట్టంగానే వున్నాయి. బాగా ముసుగు దన్నుకుని కూర్చున్నానేమో నిద్రపట్టింది. పుంగనూరు బస్ స్టాండులో నేను కళ్లు తెరిచి చూచేసరికి భళ్లున తెల్లవారింది. ఎట్టఎదుటి సీటులో మీరు కనిపించారు.'

'మదనపల్లె—చిత్తూరు బస్సా!' సాలోచనగా అన్నాడు సుందర్రావు—'ఉండొచ్చు. నేనా రూట్‌లో ఒకటి రెండుసార్లు ప్రయాణం చేసి వున్నాను.' తగ్గుట హెచ్చుట కొరకే నన్నట్టుగా వెంటనే రికార్డు మార్చి సెప్పాడు. ఏమైనా ఆ ప్రయాణాల్లో మీలాంటి వ్యక్తి నాకళ్ళ చూచినట్టు మాత్రం గుర్తు లేదు...'

'మీరా మాటంటారని నాకు తెలుసు!' రామానుజం ముఖంలో యిప్పుడు కోపం లేదు. ఉక్రోషం లేదు. మందహాసకాంతులే తాండవిస్తున్నాయి— 'అందుకని ఒకటి రెండు ఆధారాలుగూడా తీసుకొచ్చాను...'

'ఆధారాలా! అవేమిటయ్యా మహానుభావా!' రిచ్చపడి పోతున్నాడు సుందర్రావు.

'పుంగనూరు బస్ స్టాండులో మీరు 'దిగివెళ్లి కాఫీ త్రాగిరావడానికి టైముంటుందా?' అని అడిగారు. 'అబ్బే, లేదండీ! టైమయిపోయింది' అన్నాడు కండక్టరు. 'పలమనేరులో తీసుకుందురుగానీలెండి! అదే ఈ బస్సుకు టిఫిన్ స్టాపింగు' అని నేనన్నాను. 'పలమనేరులో మంచి హోటళ్లుంటాయా?' అని మీరడిగారు. 'ఒక పూట టిఫిన్‌చేసే భాగ్యానికి మంచిహోటళ్లే వుండితీరాలన్న అవసరం ఏముందండీ? ఏమాత్రం హోటలున్నా మన అవసరం తీరిపోతుంది' అన్నాను. అప్పుడు మీరు మదరాసులో అయ్యర్లు నడిపే హోటళ్ళు, అక్కడ పద్ధతులు, ఆ వంటకాల రుచి అదంతా సవిస్తరంగా చెప్పసాగారు. అనగా అర్థమేమిటంటారా? ఇప్పుడీ హోటలును యింత చాకచక్యంగా నడపగలుగుతున్న మీ నైపుణ్యం ఆనాటికే మీలో బీజప్రాయంగా దాగివుందన్నమాట!'

దాదాసుందర్రావు పకెలినవ్వు నవ్వసాగాడ—'బలేవారండీ మీరు! 'రాజుగారి తల్లి పతివ్రత' అంటూ స్టేట్‌మెంటు యిచ్చి, చేతనైతే దీన్ని ఖండించమన్నాడంట ఒక బుద్ధిమంతుడు. అలాగే వుంది మీ ఆధారం! ఇలా నేను మాట్లాడి వుండనని నేనైనా చెప్పలేను. ముందరి కాళ్లకు బంధం వేయడమంటే ఏమిటో నాకిప్పుడర్థమైంది. పోనీ, మీరెండో ఆధారమేమిటి?'

'బస్సు పుంగనూరు విడిచి పరుగిడుతోంది. అక్కడొక మిట్టపైన తట్టలతో, బుట్టలతో కోళ్లతో, కుక్కలతో ఎక్కడికో వెళ్తున్న సుగాలీల తండా ఒకటి బస్సుకెదురైంది. నీటివాలు వల్లాన్ని చూసుకున్నట్టుగా మీ ప్రసంగం సుగాలీ అందచందాలపైకి మళ్లింది. పాపం, సుగాలీ స్త్రీలు దేశద్రిమ్మరులు! భగవంతుడు వాళ్లకంతటి అందచందాలు ప్రసాదించి వుండకూడదని మీరన్నారు. డబ్బును దాచుకోడానికి బ్యాంకులున్నట్టుగా తమ అందచందాలను కాపాడుకోగలిగే గుండెబలం సుగాలీస్త్రీల కుందని ఎవరో మీకు ఊరట చెప్పారు. అప్పుడు మీరు మదనపల్లె బజారులో మీ కెదురైన ఒక రసవత్తర సన్నివేశాన్ని గూడా వివరించినట్టు గుర్తు! అదేమిటంటే, మీరు బజారుగుండా వెళ్తుండగా నలుగురు సుగాలీ స్త్రీలు మిమ్మల్ని చుట్టుముట్టారు. ఏలా ఒక రూక పారేసి వెళ్లమన్నారు. మీరు రూకలివ్వడానికి వెనుదీయలేదు. కానీ రూక అంటే ఎంతో మీకు తెలిసిందికాదు. పోనిమ్మని జేబులోనుంచీ ఒక రెండు రూపాయలనోటు తీసి చిల్లర లేదన్నారు. ఆ నోటు కాస్తా లాక్కొని, చుబుకాన్ని పుణికి, ఆ వ్రేళ్లతోనే మీ బుగ్గల్ని గూడా తాకి ముద్దెట్టుకున్నట్టు అభినయిస్తూ వాళ్లు చక్కా తమ దారి వెంట తాము వెళ్లిపోయారు...'

'మహానుభావా! తమకూ, తమ ఆధారాలకూ ఒక నమస్కారం! సాధారణంగా నిన్న జరిగిన విషయం నాకీవేళ జ్ఞప్తిలో వుండదు. పదేళ్లక్రితం నేనొక బస్సు ప్రయాణంలో సుగాలీ స్త్రీల అంద చందాలను గురించి మాట్లాడానా! బాగుంది బాబూ, బాగుంది! నమ్మడానికి వీల్లేక పోయినా చాలా యింటరెస్టింగుగా వున్న మాట కాదనలేను. తరువాత ఏం జరిగింది సార్?'

రామానుజం యింక నీళ్లు నమలిక తప్పదనుకున్నాను. కానీ కొన వూపిరి వున్నంతవరకూ కర్తవ్యాన్ని విడనాడని వీర యోధుడిలా ఒక చిట్టచివరి ప్రయత్నం చేయదలచుకున్నట్టు అతడు మళ్లీ నోరు తెరిచాడు.

'ఆ ప్రయాణానికి సంబంధించి నాకింక ఒక్క విషయం మాత్రం జ్ఞాపకం వుంది. చెప్పమంటే చెబుతాను...'

'చెప్పండి సార్, చెప్పండి! భేషుగా చెప్పండి. మీ గొంతుక వాల్యూము గూడా సంతృప్తికరమే! రేడియో టాకులా హోటలుకంతా వినిపిస్తోంది. కొనసాగించండి...'

బస్సు పలమనేరు దాటింది...'

'సికరమైన నిజం చెబుతున్నారు, బస్సు ఒక గమ్యస్థానాని కంటూ బయల్దేరిన తర్వాత మధ్యలో ఏవో కొన్ని వూళ్లు దాట వలసిందే!'

రామానుజం సుందర్రావు వెటకారపు మాట వినిపించుకున్నట్లే లేదు.

'అప్పటికి వారంరోజులనుంచీ రోజు కొకటి రెండు వానజల్లులు పడుతున్నాయి. దేశం చల్లగావుంది. ఆరోజు తెల్లవారిందన్నమాటే గానీ, సూర్యుడు కనిపించే జాడలు లేవు. ఆకాశాన దట్టంగా మబ్బులు వ్రేలాడుతున్నాయి. బస్సు పలమనేరులో వుండగానే తుంపరగా చినుకులు రాలడం ప్రారంభమైంది. పది నిమిషాల్లో అది జడివానగా మారింది. మింటికీ మంటికీ ఒకటే కుండపోత. కొండలూ, కోనలు రేఖామాత్రంగానైనా కానరావడం లేదు. అది బస్సుగాదు. సబ్‌మెరీన్‌ను తలపిస్తోంది. డ్రయివరు సమర్థుడనే చెప్పాలి. జాగ్రత్తగా, వీలయినంత వేగంగానే ముందుకు దూసుకపోతున్నాడు. బస్సలా అయిదారు మైళ్లదూరం మాత్రం పరుగెత్తి వుంటుంది. ఆఖరుకొకచోట డ్రయివరుకే విసుగెత్తిందో, యింజనే హఠం చేసిందో బస్సు తటాలున ఆగిపోయింది...'

'మిగిలిన కథ పైవారం చదవమంటారటండీ?' ఛలోక్తి విసిరినవాడు సుందర్రావుగాదు. అల్లంతదూరంలో ఉపాహారం సేవిస్తున్న ఒక పెద్ద మనిషి.

'అబ్బే ఎందుకండీ! చివరి ఘట్టంలోకి వచ్చేస్తున్నాను...' కొనసాగించాడు రామానుజం—'అరగంట సేపలా గడిచిన తర్వాత హఠాత్తుగా వాన వెలిసింది. జడివానలో పరదాలు వ్రేలాడుతుండడం వల్ల తెలిదిందికాదు గానీ, బస్సొక వూరి

దాపున ఆగి వుంది. ఆ వూరు కాస్త పెద్దదే! ఉన్న పెంకుటిళ్లు, పూరి పాకలు. తడిసి ముద్దైన బొంతగద్దల్లా వున్నాయి. ఊరి కవతలివైపు అంచున ఓ దేవాలయముంది. అక్కడొక దేవాలయం వున్నందుకు గుర్తుగా ఎత్తుగా కానవస్తున్న గాలిగోపురం. అది నల్లగా వుంది. గంభీరంగా వుంది. ఇలాంటివానలు నాకొకలెక్కా అన్నట్టు నిర్లిప్తంగా వుంది. గుళ్లూ, గోపురాలు అవశ్యం దర్శనీయాలే! కానీ అవకాశం వుండాలిగదా! ఇంజను రిపేరు కావడానికింకొక అరగంట పట్టవచ్చునని డ్రయివరు చెప్పకుండావుంటే, ప్రయాణీకులకా దేవాలయాన్ని చూచి రావాలన్న ఉద్దేశం కలిగివుండేది కాదేమో...'

'ఉండండుండండి! గుడిని చూడ్డానికి బయల్దేరిన ప్రయాణీకుల్లో నేనున్నానో లేదో తెలుసుకోవాలి. మొదట స్వవిషయం. తరువాత యితరుల సంగతి. ఇంతేనండీ నా పాలసీ...'

'నా కప్పుడనిపించింది. నున్నగా ఒక జారుడుగుట్ట వుంది. సుందరావు దాని పైన నిలుచున్నాడు. నేలపైనవున్న రామానుజానికి అతడి నెలాగైనా క్రిందికి లక్కురావాలని ఉద్దేశం. పైకెగబ్రాకడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు. అంతలోనే జారిపోవలసి వస్తోంది.

ఐనా ప్రయత్నం విడనాడడం లేదు!

'అది శివాలయం. సింహద్వారం మూయబడివుంది. బిల్వవృక్షం కొమ్మలు, ధ్వజస్తంభం గంటలుమాత్రమే వెలుపలికి కనిపిస్తున్నాయి. ఇంతకూ అక్కడ చూడదగ్గ విశేషం గుడిలోపల లేదట. దేవాలయం వెలుపలే వుందన్నారు. అదొక నందీశ్వరుడి విగ్రహం. నందినోటిగుండా ఎడతెగకుండా జలధార స్రవిస్తోంది. ఆ నీరు కోనేటిలోకి ప్రవహిస్తోంది. కోనేటి నిండుకూ తామరపువ్వు లున్నాయి...'

'అబ్బో, చాలా సుందర దృశ్యమేనే!' ఈ సారిగూడా రెస్పాన్సు శ్రోతల్లోనుంచే వచ్చింది. సుందర్రావు ఉలకలేదు. పలకలేదు.

పరిస్థితి యింత నిరాశాజనకంగా వున్నా రామానుజం బొత్తిగా నిరాయుధుడైపోయిన లక్షణాలు కనిపించలేదు. ద్విగుణీకృతోత్సాహంతో అతడు 'అంతలో బస్సుహారన్ వినిపించింది' అన్నాడు.

సుందర్రావు ఉలికిపడ్డాడు. కుర్చీలో సర్దుకుని కూర్చుంటూ టేబిల్ పైకి వంగాడు.

'ప్రయాణీకులందరూ గబగబా రోడ్డు వైపు పరుగెత్తడం ప్రారంభించారు. వర్షం కురుస్తున్న సంగతి యిదివరకే చెప్పాను. ఆ ప్రదేశంపైకి చూడ్డానికి నల్లరెగడిలా కనిపిస్తుంది. మట్టిలో బంకదనం హెచ్చుగా వుంది. అందుకు తోడూ దారిపొడుగునా అడుసుగుంతలు...'

'ఉండండి సార్! నాబుర్ర పనిచేయడం మొదలెట్టింది! గుర్తుపట్టేశాను...'

'పరవాలేదు. మరికొంచెం చెప్పనివ్వండి...'

'ఎందుకూ! అనవసరం. చిత్తూరులో బస్సుదిగిన తర్వాత మనం కలిసి ఒక హోటలుకుగూడా వెళ్లాం. అడ్రసులు మార్చుకున్నాం. మీరొకజాబు వ్రాసినట్టు గూడా జ్ఞాపకం. పనుల తొందరలో నేను మీకు బదులిచ్చానో లేదో గుర్తులేదు...'

'కానీ ఇంకొక ముఖ్యమైన సంఘటన...'

'ఆ ప్రయాణం ప్రయాణమే ముఖ్యమైన సంఘటన! మరపుకొచ్చేదేనా అది! ఏదీ, ఒరే అబ్బాయ్! రెండు పెసరట్లు స్పెషల్ పట్టుకరా. ఆలోగా పొంగల్ రెండు ప్లేట్లు...మరేమనుకోకండి సార్! మళ్లీ చాలా కాలానికి కలిశాం! ఈ రోజంతా మీరు నా ఆతిథ్యం స్వీకరించాలి...'

* * *

ఆఖరుకు సుందర్రావు రామానుజం గుప్పిట్లో చిక్కాడు!

ఈ అద్భుతం ఎలా సాధింపబడినట్టు? అదే నాకు అంతు చిక్కడంలేదు.

గదిలో ఏకాంతం దొరకగానే ప్రశ్నించాను:

రామానుజం నవ్వాడు. 'ఏముంది వెరీ సింపుల్. వాయవ్యాస్త్రం, వరుణాస్త్రం, నాగాస్త్రం...అన్నీ వమ్మయిపోయాయి. కానీ నా దగ్గర నారాయణాస్త్రం గూడా వుంది. సంధించబోతున్నానని తెలియగానే సుందర్రావు చిత్తయిపోయాడు...'

ఈ సాంకేతిక భాషగూడా నాకు బొత్తిగా అర్థం గావడంలేదని చెప్పుకోడం కన్నా గత్యంతరం లేకపోయింది.

'మరేంలేదు గోపాలం! ఆ రోజు గుడి దగ్గరినుంచీ రోడ్డువైపు పరుగెడుతూ సుందర్రావు కాలుజారి ఓ బురద గుంటలో బోర్లగిల పడ్డాడు. పైకి లేచేసరికి అతడు మనిషికాడు. ఆ వేషంతో బస్సుదగ్గరికి రానూ లేడు. అలాగని అక్కడ దాక్కొని కూర్చోనూ లేడు. అప్పుడతనికి సోదర మానవుడి తోడ్పాటు కావలిసి వచ్చింది. బస్సును మరికొంతసేపు నిలిపిపెట్టడం, కోనేట స్నానం ముగించేసరికి దుస్తులు తీసుకెళ్లియివ్వడం—యిలాంటి చిన్న సహాయాలే నసుకో! కానీ సన్మానాలను, అభిమానాలను, చనుమానాలను మరచిపోయేటంత తొందరగా మానవుడు తన అవమానాలను మరచిపోయేటట్టు లేదు. అదీ సంగతి!' పకాలున నవ్వసాగాడు రామానుజం! ●